

N:o 38.

Af herr **V. L. Moll**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående lagstiftning i fråga om deposition af värdepapper.

Det svenska bankväsendet har under det senaste årtiondet tagit en synnerligen kraftig utveckling icke endast utåt genom grundandet af nya banker samt ökning af bankernas grundfonder och omsättningssummor; äfven inåt har utvecklingen varit mycket stark: nya verksamhetsområden hafva skapats, bankaffärerna hafva blifvit allt mångsidigare, banktekniken allt fullkomligare. Bankerna hafva blifvit allt mera skickade att tillgodose den allmänna rörelsens växande kraf.

På det att denna utveckling ej må urarta, måste emellertid lagstiftningen steg för steg följa med för att ingripa hindrande, der utvecklingen hotar att inslä på farliga vägar, eller reglerande, der till allmänhetens tryggande lagbestämmelser visa sig erforderliga.

Bland nya verksamhetsgrenar, bankerna skapat sig, är den rörelse, som af deras så kallade notariatafdelningar utöfvas. Helt och hållet ny kan denna verksamhetsgren visserligen icke kallas, ty äfven före notariatafdelningarnes inrättande bedrefvo nog åtskilliga banker en del af den rörelse, hvarmed dessa afdelningar syssla. Men genom notariatafdelningarnes inrättande har denna verksamhet satts i system.

En bland notariatafdelningarnes viktigaste funktioner är att till förvar och skötsel mottaga värdepapper. Denna verksamhet är lika naturlig för bankerna som gagnelig för allmänheten. Densamma är egnad att tillföra bankerna nya kunder och nya affärer. För allmänheten och i all synnerhet för småkapitalister utan affärsvana medför den stora fördelar: mot en ringa afgift erbjudes försäkring mot för-

luster i följd af stöld, brand, försummad iakttagelse af inteckningsföryn timer eller obligationsutlottningar m. m.

Då denna verksamhet följaktligen är förtjent af uppmuntran från allmänhetens sida, är det af största vikt, att densamma genom i tid vidtagna lagstiftningsåtgärder regleras och tryggas.

Ett hufvudvilkor för en fruktbringande utveckling af notariatafdelningarnes verksamhet är, att denna strängt skiljes från bankernas öfriga verksamhet. Genom notariatafdelningarnes upprättande hafva visserligen bankerna sjelfva sørjt för att denna rörelsegren blifvit från den öfriga bankverksamheten skild. Men denna skilsmessa, som borde vara reel och lagstadgad, är för närvarande uteslutande formel och frivillig.

Det är en grundväsentlig skilnad emellan att hos en bank insätta kontanta penningar, som banken eger att använda i sin rörelse, och att hos en bank deponera värdepapper, öfver hvilka banken icke eger att förfoga. En penningdeposition hos en bank innebär en viss risk; banken *kan* råka på obestånd och deponenten förlora större eller mindre del af sina insatta penningar. Men en deposition af värdepapper borde icke innebära en dylik risk. Så vidt görligt är, borde den möjligheten vara utesluten, att en person, som hos en bank till förvar och vård deponerat till exempel svenska statens obligationer, skulle, derest banken råkade på obestånd, kunna komma i den ställningen, att han, i stället för att vid anfordran återfå sina obligationer, nödgades hos bankens konkursmassa bevaka värdet af desamma såsom fordran utan förmansrätt.

Behovvet af särskilda lagbestämmelser angående hithörande förhållanden — utöfver tillämpliga bestämmelser i allmänna strafflagen — har man insett i Tyskland, hvarest finnes en särskild lag om de skyligheter, som åligga mottagare af andras värdepapper till förvar, den så kallade depotlagen af den 5 juli 1896. Denna lag ålägger mottagaren att hålla särskild bokföring öfver till förvar mottagna värdepapper, att hålla dessa papper skilda från mottagarnes egna papper, samt stadgar stränga straff för öfverträdelse häraf.

Då denna gren af bankernas verksamhet redan antagit betydande utsträckning — här i Stockholm finnas minst fem banker, som inrättat särskilda notariatafdelningar, hvarförutom banker, som icke hafva dylika afdelningar, pläga af kunder mottaga värdepapper till förvar —; då vidare är att hoppas, att denna rörelsegren kommer att till allmänhetens och bankernas fromma ytterligare utvecklas, så torde ur synpunkten af båda parternas intresse lagstiftningsåtgärder böra vidtagas till tryggande, så

långt görligt är, af deponentens rätt att under alla förhållanden vid anfördran återbekomma sina värdepapper.

Såsom mönster för dylika lagbestämmelser torde den tyska depotlagen i åtskilliga afseenden kunna tjena.

Med anledning af hvad jag sålunda haft äran anföra, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om de förpligtelser, som åligga mottagare, af värdepapper till förvar.

Stockholm den 22 januari 1902.

Victor Moll.